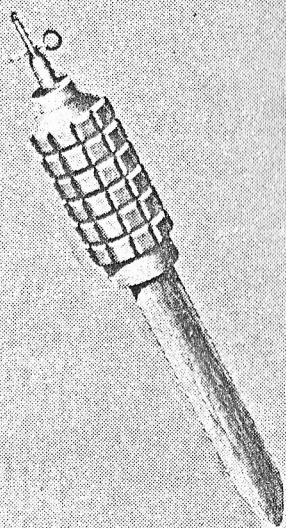

צבא קלון

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

צקלן

לקט תרגומים

תוכן הענינים

- מדוע אין אנו עושים זאת תכופות יותר?
(מחקר בטקטיקה של הסתגנות) 3
הקול-לויט' ה. פ. ווד
הדברת מרגמות בקרב 10
הגני-מיור ה. קיסל
תגבורת אש — הקטנת יחידות 17
הקול-לויט' ב. ג. הארט
כיצד נאמן את מירון הרגלים? 24
המיור ס. ר. דאביס
המיור ג. ה. דאביס

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

תמונת השער

"2.א.מ.ד.2"

מוקש נגד-אדם, מתוצרת ברית-המועצות. אורכו
38.1 ס"מ. "נועצים" מספר מוקשים כאלה במאונך
לתוך האדמה, ומחברים אותם זה לזה בתיל-
ממער. בראש המוקש — מצת-משיכה.

מחברים ומקורות

(הערות והערות לקורא)

מדוע אין אנו עושים זאת תכופות יותר? (מחקר בטקטיקה של הסתננות)

מאת הקול"לוט' ה. פ. ווד

ההסתננות אינה נחלת יחידות גריליה בלבד — יחידות צבא סדירות שלמות הצליחו לנחול נצחונות מכריעים, באבידות מועטות, הודות לכך שהופיעו בעורף האויב, לאחר שהסתננו דרך קויו. אפס, עובדה זאת אינה זוכה לביטוי לא באימון המסה ולא באימון היחידה, טוען המחבר.

המחבר התנסה הן בעבודת מטח, כקצין אג"ם של בריגדה קנדית בזירת אירופה במלחמת ה-2, והן בפיקוד על יחידה לוחמת, כמפקד גדוד חי"ר קנדי במלחמת קוריאה. פרשיות הקרב שהוא מעלה בדבריו שאובות משתי הזירות הנ"ל. (מאמר אחר העוסק בטקטיקה של הסתננות — "התקפה דרך הפשפש האתורי" — נתפרסם ב"צקלון" מס' 16). המאמר לקוח מתוך "ירחון הצבא הקנדי" ("Canadian Army Journal").

הדברת מרגמות בקרב (מעשה בחזית גרמנית-סובאטית) מאת הגנ"ר מור ה. קיסל המחבר, גנרל לשעבר בצבא הגרמני, המוכר לקוראיו מ"מוצב קדמי בשדה-התירס" ("צקלון" מס' 27) ומוסיף להעלות לקחים מחזית-המזרח במלחמת ה-2. הפעם מספר הוא כיצד געזרו יחידות רגלים ע"י תפעולה של יחידה לאיכון כלי-נשק לפי הקול, שעה שהיו זקוקות מאוד להדברת מרגמות-יריב שהופעלו נגדן בהריצות רבה. המאמר לקוח מתוך "כתבה" הצבאי השביערי הכללי.

("Allgemeine Schweizerische Militär Zeitschrift")

תגובות אש — הקפנת יחידות מאת הקול"לוט' ב. נ. הארט

"מהו גודלה התכליתי ביותר של כיתת הרגלים? שאלה זאת שאל, שואל ובודאי גם ישאל, כל מפקד, והגנרל מפקד-הדיביוזה מתלבט בה לא פחות ממפקד-הכיתה, שהרי כל צמצום או הרחבה ביחידת-המשנה הקטנה ביותר יחוללו שינויים יתסיים ביחידות הגדולות ביותר, וכן יגרמו לתמורות ידועות בתפעולן הטקטי של היחידות, כקטנות כגדולות.

סוגיה זאת תהריפה לאחרונה לאור האפשרות — שחשיבותה יתרה, אולם אינה מותנית בכך דוקא, בתור הלחמה האטומית — לצמצם את מספר אנשי הכיתה, בלי להקטין את עצמת אשה, ואולי אף להגדילה; וזאת הודות להופעתם של הרובה האבטומטי החדש, והתחמיש הקל, בצבאותיהן של מדינות רבות.

המחבר, מי שהיה מג"ד בחיל-המארינס האמריקני וממשתתפי מלחמת קוריאה, מתחס להשפעות האפשריות של הרובה החדש על מבנה יחידות המארינס, וממליץ המלצות ברורות כותרת מאמרו; אך בעיות דומות תעמודנה בודאי בפני כל צבא, אשר, בדומה למארינס, מצווה לעתים על הפעלת יחידות-מחץ, או בכלל יחידות לא-גדולות, בתנאי נחיתות מספרית או בתנאי בידוד יחסי. כמובן שעשויים אז להופיע שיקולים הן לתמיכה בדעות בעל המאמר והן לסתירתן.

(המשך "מחברים ומקורות" בעמ' 9)

מחובת האימון להכשיר גם לאורח-קרב בלתי-מקובל

מדוע אין אנו עושים זאת תכופות יותר?

מחקר בטקטיקה של הסתננות

הקול"לוט' ה. פ. ווד, מרגימנט חיל-הרגלים-הקל-הקנדי

הרגלים שבדיביוזת-השריון הקנדית הרביעית היו עייפים מאוד. במשך כל הש-בוע, שנפתח ב-19 באוק-טובר 1954, הם פלסו תוך קרב את דרכם לאורך אותו כביש-אבנים, שהיה את ציר-התנועה-המרכזי של ה-דיביוזה לקראת גבול-הולנד, באגפה הימני של הדיביוזה השנייה הקנדית. בשל אופיו

הסגור של החבל כולה, נמצאו אנשי הרגלים נעים-בראש משך רוב זמנה של אותה התקפה, אשר נועדה להבטיח את אגפה של הדיביוזה-השנייה בהסתערות על חצי-האי באואלנד. עתה, ברדת אפלת ערב ה-21 באוקטובר, נעצרו יחידות-המשנה המוליכות של הבריגדה על ידי משמרות-עורפיים גרמניים תקיפה-החלטה, בעיבורה של העיר אסשן. תוכנן, איפוא, להתחפר בקו זה למשך הלילה, תוך כדי שיגור פטרולים קדימה כדי לבדוק את עצמתו של האויב לקראת המשך ההתקדמות ביום המחרת. אבל לפתע בא מפקד הדיביוזה למפקדת הבריגדה, ועמו פקודות חדשות, דבר שגרם לכינוס מהיר של קבוצת-פקודות.

בקבוצת-פקודות זאת הודיע מפקד הבריגדה למפקדי-היחידות שלו, כי מפקד הדיביוזה פקד לכבוש את אסשן ולהתבסס בה למועד האר השחר בבוקר המחרת. הוא יודע, אמר, כי החיילים שבגדודים קרובים לתשישות גמורה, והוסיף כי לדעתו

יהיו מעטים מאוד סיכויי ההצלחה של כל התקפת לילה מן הסוג הרגיל. לפיכך הורה, כי הרגימנט של-לינקולן וואלאנד והרגימנט האלגונקיני יסתנוו דרך קוי האויב, ובעקפם בדרכם כל התנגדות, יתלכדו מחדש באסשן. פטרולים קטנים יצאו ויפתחו באש על עמדות האויב, כדי להסיח את תשומת לבן, ולעורר באויב רושם כי פעילותם זו הינה הפעילות האחת והיחידה שיש לצפות לה אותו לילה. ממש לפני האר השחר יתקדם השריון, שתחת פיקוד הבריגדה, בכביש הראשי לאסשן, וישתתף בהתארגנות מחדש בעיר הזאת.

מפקדי היחידות המיוגעים התייחסו לתכנית בספקנות גלויה, ומפקד השריון ציין, כי הטנקים שלו לא יוכלו לפעול שלא על-פני הכביש, ואילו הכביש עצמו יהיה בודאי ממוקש. מפקד הבריגדה ענה לו, כי בראש תנוע מחלקת טנקי-„מורג“ י. על כך השיב לו מפקד ה„מורגים“, כי כלי-הרכב שלו יאבדו את יעילותם, תוך זמן קצר, בפעלם על דרך-אבנים, שכן חבטות ה„מורגים“ על דרך כזאת תנפננה עד מהרה את השרשראות ה„דשות“ שלהם, והם יהיו לבלתי יעילים כתחבולת לפיצוץ מוקשים.

דברי הסיום של מפקד הבריגדה לא הניחו ספק בלב איש, שעל אף הקשיים שצפה-מראש כל אחד, ההתקפה יכולה ועתידה להצליח. „במידה שיחבלו הטנקים נושאי המורגים“, אמר, „הם יוטו מן הדרך, וההתקדמות תמשך במהירות רבה ככל האפשר. אחרי ככלות הכל, אם יש מוקשים, הרי מדי עלות טנק על אחד מהם יסולק המוקש מן הדרך גם כך, וההתקדמות תמשך במלוא המהירות האפשרית. הטנקים יהיו באסשן עם האר השחר“.

למפקדי הרגלים יעץ להתקדם בשורה עורפית אחת, כשמגבת לבנה קשורה לגבו של כל איש, או כך אמר, „רשאים אתם להורות להם לשרבב החוצה את שולי חולצותיהם, ויחזיק כל אחד בחולצת ההולך לפניו“. מובן כי להסתערות זאת לא ניתנה שום הכנה ארטילרית מיוחדת.

להאר השחר היתה אסשן בידינו. כמעט ללא אבירות עברו להם שני הגדודים דרך קוי האויב וגיבשו קריהיק הגנתי סביב העיר. מפקדת האויב נשבתה בשלמותה על ידי הרגימנט האלגונקיני, אשר יריית-הקרב הראשונה שלו כוונה אל שדרת משאיות שנעו דרך העיר, נושאות אספקה המיועדת לאויב שנעקף זה עתה. הכביש לא היה ממוקש, והטנקים הגיעו ללא תקלה. הגרמנים, בגלותם עם האר השחר את נוכחותו של כוח בעל עצמה רבה בעיר שבערפם, „נמסו“ לעבר האגפים ולא עמדו כלל למכשול כאשר שארית הבריגדה נעה בעקבות הגייסות הקדומניים לעיבורה של אסשן.

(1) טנק ועליו מורכב מורג מכני, המכה על פני-הקרקע שלפני הסנק ומפוצץ כל מוקש המוזמן בדרכו. משמש לפריצת שדה-מוקשים. (פרטים נוספים ותצלומים — ראה „לקח לחימה לילה“ ב„צקלון“ מס' 23) — הערת.

מקרה זה במבצע לטיהור שפך השלדה מדגים בבהירות את אופיה המכריע של התקפה מוצלחת תוך כדי הסתננות. מאז כמעט והשמיד לודנדורף את הארמיה החמישית הבריטית, במרס 1918, ידענו על שיטת התקפה זאת והקימונו עלי התלים של הלכות, אבל, פרט למבצעים בממדים של קורפוסים או ארמיות — בהם מוטב אולי להגדיר שיטה זו כהבקעה, — נעשה במלחמת-העולם ה-2 שימוש מועט בלבד בהסתננות. היות ושמירת השקט וההסתר הם כמעט בחינת תנאי-מוקדם להצלחה, נמנית עדיין ההסתננות על טכסיסי הרגלים — ובכל זאת, בכל המערכות בהן נלחמו הקנדים לא השתמשו בה גדודי הרגלים אלא נדירות. גישה זאת, מן הראוי להפנות אליה תשומת-לב, שכן בפעמים הנדירות שנוקטה טקטיקת-הסתננות, נחלה הצלחה שלמה, ובמחיר מועט מאוד בחיי-אדם.

העובדה כי ההבקעה הגרמנית של 1918 נבלמה לבסוף לפני פריז, ואחרי כן גולגלה אחורנית, אין פירושה שבעלות-הברית גילו דרך תכליתית לסכל טקטיקה זאת. אי-הצלחת הגרמנים במאמצם למשוך לקרב זה את כל עתודות בעלות-הברית — היא שהטתה את כף המאזניים לרעתם.

בהסטוריה הצבאית עדויות לרוב, כי הצלחה בקרב, שהושגה באמצעות טקטיקה זאת, עשויה להכריע. המושג „הסתננות“ ננקט לראשונה על ידי סופרים בעניינים צבאיים, כדי לתאר את שיטת ההתקפה של הגנרל היוטיא הצרפתי, — אשר לאחר ששוכללה על ידי לודנדורף, כמעט שהנחילה, בשלהי מלחמה-ה-2, נצחון לקאיור הגרמני. אבל כבר קודם לכן הושג נצחון במערכות רבות, ובאורח מקרי במידה זאת או אחרת. הודות לכך שהצד המנצח הסתנן דרך קווי הקדומניים של האויב, ונחל הצלחה הודות להפתעה, לה גרם על ידי היותו במקום בו לא ציפו לו.

המערכה הקטנה של תל-אל-פביר, בספטמבר 1882, בה הביס הלורד וולסלי את עראפי פחה, המתקומם המצרי, מדגימה זאת למופת.

מערכה זאת משמשת עד היום דוגמה מצויינת למסע לילה, התקפה עם שחר ומרדף פרשים. ברם, כיוון-התנועה הנכון אבד בה בגלל ראות מוגבלת, וההתקפה הצליחה הואיל והגייסות הצועדים עקפו במקרה עמדה חזקה, ולמעשה הסתננו דרך ביצורי המצרים. הופעתם הבלתי-צפויה והבלתי-מבושרת של הגייסות והתותחים הבריטיים, עם האר השחר, במרכזם של המצרים, כשהם יורים על עודף עמדותיהם, שברה, במחיר מצער, את התנגדות המצרים.²

אם נשוב למלחמה-ה-2, נמצא שהמערכה על חצי-האי של שארבורג נותנת לנו דוגמא נוספת להצדקת טקטיקת ההסתננות. שם ערכה הדביזיה ה-4 של ארה"ב

(2) אבידות הבריטים היו 58 הרוגים, 379 פצועים, 22 נעדרים. אבידות המצרים היו 2000 הרוגים ו-800 פצועים שנספרו.

שתי התקפות נמצאות, ב־12 וב־13 ביוני, 1944, על מונטפור, ובשתיהן הטיולה הגרמנים חזרה מדריסות־הרגל שקנתה לעצמה בפרברים. ב־19 ביוני, ב־0300, ללא הכנה ארטילרית איזו שהיא, נעה הדיביזיה בחשאי דרך קו מוצבי־החץ הגרמניים, ולעת שחר כבר שטפה את עמדות־המגן וכמעט לפתא את העיר כולה.

דוגמאות כאלה מצויות לרוב בדברי ימי המלחמה, והן זכורות בדרך־כלל בגלל ההצלחה הפלאית לכאורה שהושגה, ולרוב במחיר מועט בחיי אדם. למרות זאת אין אנו מפנים בהוראות־ההלכה שלנו כל תשומת־לב להסתננות, ואנו מופתעים שוב ושוב כל אימת שאויב רב־תושיה נקט אתה נגדנו. היפנים במלחמת האוקינוס השקט, והסינים בקוריאה, הראו לנו כיצד מבצעים אותה. הקשיים שעמדו בפנינו במאמצינו לסכל את השפעות ההסתננות לימדונו להכיר בתכליתיותה, אך משום־מה אין אנו כשלעצמנו מחבבים אותה כטכסיס רגלים.

קודם שנבחן את המניעים שמאחרי סרובנו לתקוף באמצעות ההסתננות, הבה נודא שאנו מבינים את פירושו של המונח. תום וינטריגהם, ה"לדל־הארט" של "משמר־הארץ" הבריטי, משתמש במשל מוצלח לשם תיאור ההסתננות. מערך ההגנה שדרכו יש להסתגן, אומר הוא, הנו תשבץ של עמדות חזקות ועמדות חלשות. כל קו־חפרות, לאחר הרעשה, הנו חלש יותר בנקודות בהן פוצצו אותו הפגזים וכן יש בו, ואין להימנע מכך, נקודות־תורף טבעיות, כגון שטח מת, ונתיבי־גישה מחופים, דרכם יכול לחדור התוקף. שער בדמיון תשבץ זה בדמות מכסה רשת־ברזל המונח על פתח־ביו — מוטות הברזל הם נקודות־התוקף, הרוחים שביניהם — נקודות התורף. רשת כזאת יש בכוחה לעמוד בפני מהלומת פטיש, גם לא תוכל לדחוק דרכה אפילו קופסת גפרורים. אך הוצא נא את גפרור־הצת אותם והשלך אותם על הרשת, ואחדים מהם יעברו דרכה. הללו יפלו לתוך בור־הביוב המלא־גזים — המסמל את שטחי העתודה שמאחרי מערך צבאי — והוא יתפוצץ.³

לפני מערכות חודש מרס בצרפת, ב־1918,⁴ ניתן לרגלים הגרמנים אימון מיוחד בהסתננות, אף כי המלה עצמה לא הוזכרה בעלון־ההוראות של הגרמנים. בראש ההסתערות צריכים היו לנוע גייסות אשר הוטל עליהם להתקדם בכל מקום בו תחלש ההתנגדות. גייסות־הסער האלו היו במקצת מקומות גדודים מיוחדים שלמים, ובמקצתם — רק פלגות שנבחרו מתוך גדודיהן. תפקידם היה להדחק קדימה תוך כדי עקיפת מרכזי־ההתנגדות, אשר יושארו לגלי הרגלים הבאים בעקבותיהם. כדי לשמור על תנופת ההתקדמות נעו אחריהם עתודות משלהם, אשר תגברו אותם והוסיפו לפתח הלאה את החדירות המוצלחות ביותר. מובן כי המטרה היתה לחדור

(3) תיאור גרפי מאוד על ההשפעה שאפשר להשיגה ע"י הסתננות תמצא בספרו של צ'אסטר וילמוט, "המאבק על אירופה" (עומד להופיע בעברית, בהוצאת "מערכות") — המערב.

(4) אלו הן המערכות בהן כמעט ונפרץ כליל, כנ"ל, הקו הבריטי בגזרת הארמיה ה־5. — המערב.

ולהגיע עד אל קווי התותחים ושטחי המפקדות, אשר היו פגיעים מאוד להתקפות מסוג זה ואשר הריסתם ושיתוקם היו מפיצים מבוכה ובהלה בקרב הגייסות־הלוחמים שנותרו בקו. אורח־הסתננות זה הוא־הוא שהצליח כל כך, כמסופר בדוגמאות שהובאו לעיל. מדוע, איפוא, לנוכח עדות חותכת זאת, נוקטים אנו את טקטיקת ההסתננות רק כאמצעי אחרון, לאחר שלא הביאו דרכי־הפעולה הרגילות יותר תוצאה מכרעת?

נראה לי כי ביסודו של דבר גורם לכך אי־רצוננו ליטול על עצמנו מה שנראה כמשחק־של־סיכון, שכן כשלונה של התקפת ההסתננות עלול לגרום לכך שהכוח התוקף ינותק, יבודד ויושמד. גורם נוסף הוא אי־הרצון לאבד את השליטה, שכן דבר זה נחשב לחטא חמור במבצעים שנערכו באירופה במלחמ"ע ה־2. אכן, לגבי שני שיקולים אלה, הרי תכנון נאות של התגבור והקשר עשוי להפחית את סכנת הכשלון. כן לא יהיה זה בלתי הוגן לומר, כי פשטות־יתר בפירושה של הלכתנו הטקטית בימי המלחמה עלולה היתה להוליך את המפקדים שברמות־הנמוכות בכיוון אל הקרב המתוכנן־מראש לפרטיו, בנוסח המקובל. בהערכת־המצב בבצית־קרב לימדוך להחליט מהו "השטח החיוני", אשר השליטה בו תהפוך את עמדת האויב לבלתי־ניתנת להחזקה. השטח הזה עלול להיות גבעה חולשת, צומת דרכים חיונית, או מכשול טבעי. תהליך המחשבה היה, שבהיות והכרחי לתפוס את השטח שהוחלט עליו כי חיוני הוא — הכרח הוא לערוך התקפה עליו. מאחר שגם האויב היה מסוגל להחליט איזה שטח הוא חיוני לגביו, נמצאנו מתקיפים, פעם אחר פעם, את שטחו המבוצר ביותר. ברירה אחרת לעומת אורח־פעולה קשה זה הודגמה במבצעי הסינים עם חצותם את הנהר אימג'ין, באפריל 1951, באזור שנודע מאז בכינוי "עמק גלוסטאר".

אנשי רגימנט־גלוסטאר החזיקו בגבעות אחדות, אשר חיפו על הכניסה לכביש הראשי המוליך דרך מיצר צר לעבר סיאול. הסינים ערכו התקפות־גישוש תקיפות כנגד עמדות־הגבעות שהוחזקו על ידי הרגימנט הבריטי, מצאו את הדרך לעקפן, בנתיבי־עקלתון, בעצמה ניכרת, ובעוד כוח סיני אחד תוקף את עמדת הגלוסטארים מכל עבריה, המשיך הגוף העיקרי של גייסות הסינים בדרכו דרומה, ולא נבלם אלא כאשר הגיע לעמדה המרוחקת מילין רבים ממה שהיה או מערך קו־החזית של בעלות־הברית.

הנחתי היא כי אילו הוטל עלינו למצוא "פתרון־בית־ספר" לאותה הבעיה, היינו מעריכים את עמדת הגלוסטארים בתור השטח החיוני, ולאחר הכנה ארטילרית גרחת היינו מסתערים על הגבעות האלה וכובשים אותן, מאבטחים אותן כמיטב יכולתנו ולאחר זאת היינו סובלים אבידות כבדות בתפקיד של ההחזקה בהן, בעוד אשר כוחות אחרים נערכים כדי לכבוש את הגבעות השכנות. העובדה הקובעת כאן היא העובדה שהשטח נשאר חיוני רק כל עוד יכול האויב לפעול עליו פעולה תכליתית. אם אפשר לעקוף שטח זה בעומק המספיק לניתוק מקורות האספקה

והתגבורת, חדל הוא כעבור זמן קצר מאוד מלהיות חיוני, ויתכן שלא יקום כלל צורך לכבשו בהסתערות ישירה. בקרב-הגלוסטארים ודאי שהסינים היו זקוקים לכביש אשר אותו רגימנט הגן עליו, אלא שהם היו ניידים די הצורך, שלא להזקק לו מידית⁵.

ועוד גורם אחרון לאי-רצונו להסתגל לעמדות אויב הוא החשש שלנו שנמשך לתוך "שטח-הריגה". גורם זה של "שטח-הריגה" תופס מקום נכבד ברבות מתכניות ההגנה שלנו עצמנו, ואנו רואים בו את המענה לטכניקת ההסתננות. החשיבות שבהמנעות מכניסה לשטח כזה, כמובן, שיקול רציני בתכנון התקפה באמצעות הסתננות. אבל לאמיתו של דבר, מקרה נדיר הוא שיכול גדוד למצוא "שטח-הריגה" נאות בתוך מתחם-ההגנה שלו, ואם לימוד פני-הקרקע מראה שקיים שטח כזה ושהוא מותקן והולך, הרי כרגיל יהיה בדבר כדי להוציא מכלל החשבון התקפה באמצעות הסתננות בנקודה מסוימת זאת.

אכן, מן הדין שיהיה ברור כי ההסתננות איננה כלל פתרון-ה"כל-בו" לבעיות התקפות רגלים. המסיבות חייבות להיות מתאימות בשבילה, למען תצליח. מערכת-ביצורים חזקה אין הכרח שתהיה מחוסנת בפניה, אולם עתודות גדולות בקרבת-מקום ממש הן גורם שלילי לגבי סיכויי הצלחתה, וכן — ראות טובה, אין כאן כונה להציג את טקטיקת ההסתננות, כפתרון בה"א הידיעה לכל סוגיות ההתקפה. אך מן הראוי הוא שנכיר בה תכופות יותר כבשיטה רבת-ערך בתנאים מסוימים. סכנה הבאה מכיוון בלתי-צפוי גורמת תמיד לחרדה ומסייעת לערפול המצב. דרושים רוח איתנה מאוד ואימון יסודי מאוד, כדי לעמוד-על-עמדה-וללחום שעה שמטבחי דרג א' מותקפים והסיוע הארטילרי דועך במרחקים. פעמים רבות במלחה"ע ה-2 עמדו לפנינו מצבים אידאליים ממש, בהם היתה התקפה על-ידי הסתננות נושאת פרי הילולים. אך להוציא את מבצע "סיכום-חשבון"⁶, שהיה בעצם הסתננות-רבתית, והצנחת צנחנים לפני הרגלים המתקדמים, דבר שהוא הסתננות מובהקת — לא השתמשו בה אלא לעתים רחוקות.

עולים בזכרוני ימי הסיום של המלחמה בגרמניה, עת התנהלנו בכבדות לאורך הכבישים המנופצים, כשפלס אחד מוליך בראש ומגלה-המוקשים בידיו. רגימנט שירות-אוויר-מיוחד⁷, רכוב על ג'יפים-משוריינים, הועמד תחת פיקודו, כדי להשתתף בהתקדמות אל גמלי צפון-גרמניה. הוא קיבל הוראות לסייר את הגישות לווילהלמסהאפן, שהיתה מרוחקת עדיין מילין רבים מאתנו. בעוד הרגלים שלנו

5) המחבר השתתף בראשית 1953 בסיור הכרת-שדה-הקרב במערכת של הגלוסטארים; הסיור הודרך ע"י קצין שהשתייך לגדוד הג'ל בתקופה בה התחולל אותו קרב גודע.

6) נערך ב-7 באבגוסט, 1944, ע"י הקורפוס הקנדי ה-2, בגורמנדיה. (לפירוט מלא יותר —

ראה "לקח לחימת לילה", ב"צלקון" מס 23). — המער.

7) יחידת-פשיטה מסוג מעולה. — המער.

הולמים במרכזי-ההתנגדות של הגרמנים, כשהם נתמכים על ידי אותם טנקים שהצלחנו להביאם קדימה, פנה רגימנט שא"מ בכביש צדדי ונעלם בענן אבק מאחרי קו הגרמנים. לעת שנכבש הכפר ונפתחה הדרך לעוד רביעית-מיל נוספת, כבר חדרו הג'יפים-המשוריינים מילין רבים לתוך השטח המוחזק ע"י האויב. מבצע זה לא נשא שום אופי מכריע, כמובן, אבל הקלות שבה נחדר קו-האויב הנה דוגמה חותכת של הניתן להיעשות.

התחבולות של הסתננות לעמדת אויב כאמצעי להשגת סיום מהיר ומכריע, הוזנחה במידה רבה במלחה"ע ה-2. שומה עלינו לזכור זאת בהתאמנו לקראת המלחמה הבאה, שכן אם נתעלם ממנה, תשכח טכניקה זו. מלבנו, ואויבינו הם שידריכונו בה מחדש. וחשוב מזאת, אזי לא יורו אצלנו את דרכי עבודת המטה, והאימון המיוחד, הדרושים לעריכת התקפות הסתננות, ואפילו דרכי-הפעולה שיש לנקוט בהן כדי לסכל אותה — יוזנחו אף הן.

מחברים ומקורות (המשך)

(חומר נוסף על הרובה החדש והשפעותיו תמצא ב"מגמות בהתפתחות נשק הרגלים", "מערכות" ג'ד-ג; "לעצמת האש בכיתה הרובאית", "מערכות" ג"ח; "הרובה החצי-אבטומטי מול רובה השירות הרגיל", "מערכות" ס"ט; "הרובה-המטען הבריטי החדש", "מערכות" ע"א).

המאמר לוקה מ"ירחון חיל-המארינס" האמריקני ("Marine Corps Gazette").
כיצד נאמן את טירון הרגלים? מאת המיור ס. ר. דאביס והמיור ג. ה. דאביס

שני המחברים מגדירים את נתוניו של החייל הטוב, ולאורם מערערים על הצורות המקובלות של הת"ס והתס"ח, וקוראים להחליפן בתרגול-סדר העשוי יותר לטפח את גישת-המחשבה והתכונות האנושיות, הנדרשות מהחייל בזמנו — בניגוד לנוקשות המחשבה והפעולה, אותן משריש, לבריהם, באדם התרגול הקיים.

(בנושא זה דן גם הקפ' לידל-הארט במאמרו "אימון מזורז של טירונים", אשר הודפס פעמיים — בשנת 1939, בחוברת-הפתיחה של "מערכות", "בימי מערכות", ובשנת 1948, ב"מערכות" ג"ט).

המאמר לקוח מתוך "רבעון הצבא" הבריטי ("The Army Quarterly").

הרברת מרגמות בקרב מעשה בחזית גרמנית סוביטית

הגנרל-מיוז הנס קיסל

קו-החזית
הגרמני-סובי
ימי בסוף יוני
אר 1944, ל-
יד ניקופול.

הזמן: סוף ינואר 1944;
המקום: סמוך לראש-הגשר
של ניקופול. לגבי תנאי ה-
חורף הרוסי מזג-האוויר הוא
רך במידה בלתי-רגילה. כמ-
עט ולא ירד שלג, והקרע
קפאה אך במעט. מזה ימים
אחדים נראה אפילו כאילו
עומד לרדת גשם.

רגימנט הרגלים 683, ש-
הופעל עד כה בכנף הימנית
של ראש-הגשר, הוצא מעמ-
דתו על-מנת להעמידו תחת
פיקודה של דיביוזית "הציי-
דים", אשר פעלה שמאלה
ממנו. הוא נועד להחליף את
אחד הרגימנטים של "הציי-
דים". גזרת-ההגנה של אותו

רגימנט היתה (כנראה בשל גשר הדינאפר הסמוך, שעל פניו נעה כל האספקה אל
הקורפוס) אחת הגזרות אשר הקרבות עליה רבו ביותר; לפני זמן קצר הפסיד
הרגימנט גבעה, ובמאמציו לחזור ולכבושה, סבל אבידות ניכרות. היות והעמדה
חייבת היתה להמסר לרגימנט 683 במצב תקין, נצטוו גדוד "הציידיים" לכבוש ב-22
בינואר את הגבעה סופית, לאחר שכבר נכשלו שלוש התקפות-נגד שלו. כדי לשחרר
את הכוחות הדרושים לכך, החליף כבר בליל 20/21 בינואר גדוד ב' של הרגימנט
683 את גדוד "הציידיים" שפעל בקצה הימני של הגזרה.

בבוקר ה-22 בינואר מתייצב מפקד רגימנט הרגלים 683 במוצב הפיקוד של
דיביוזית "הציידיים", כדי לדון בענין קבלת הגזרה מידי רגימנט "הציידיים". מסירת
הגזרה נקבעה לליל 22/23. רוחם של מפקד-הדיביוזיה וראש מטהו נכאה, היות וגם
התקפת-הנגד הרביעית נכשלה, וגדוד "הציידיים" נפגע פגיעות כה קשות, עד שלא
בותרו לדיביוזיה כל עתודות בשביל התקפת-נגד מחודשת.

מפקד הרגימנט 683 מתענין בגורמי כשלונן של התקפות-הנגד האחרונות.
"אינן אנו יודעים מהם הגורמים, כי הקשר עם הקו הקדמי נותק", משיב הגנרל.
הקולונל, בשמעו זאת, מבקש כי יורשה לו להתמצא אישית במצב העניינים ע"י
ביקור במפקדת-הרגימנט.

בלוית שלישו נוסע הוא אל החזית בכביש המוליך דרום-מזרחה. הכביש הזה,
אשר כרוב הכבישים במזרח, היה חסר תשתית מוצק, הולך ועולה תחילה כ-70 מ'
מעל לבקעת הדינאפר ועד מהרה מגיע הוא אל נוף הרמה השטוח-כמעט, שממזרח
לנהר. המישור נראה כאובד במרחק האינוסופי. אולם אין הוא כה שטוח כפי שנראה
הדבר ממבט ראשון. בגלים נרחבים עולה ויורד הוא על פני שקעים ועל פני כיפות
הקמורות אך מעט. שוממים וריקים משתרעים מתחת לשמי-חורף האפורים השדות,
אשר בחלקם אף לא נקצרו; ריקים הם מישור אדם, רק פה ושם תראה עץ בודד.

לאחר נסיעה של 10 ק"מ מגיעים אל גבע מאורך; שלט האומר "זהירות,
האויב צופה לכאן", מזהירך שלא לעברו. כאן עוזבים את המכונית והמפקד ושלישו
ממשיכים את דרכם ברגל. עוד הליכה של 600 מ' והם מגיעים אל מוצב-הפיקוד
של רגימנט "הציידיים". הוא נמצא בדיר הרוס, 100 מ' משמאל לכביש. המחפורות
של מוצב-הפיקוד נחפרו במעבה האדמה, וכוסו במעט עץ או פחים ובשכבה דקה
של עפר. אולי תעמודנה בפני רסיסי פגזים. השביל והתנועה הרבה בסביבת
המחפורות עשויים היו לגלות מזמן לאויב, כי כאן נמצא מוצב-פיקוד.

לפי התיאור שנותן מפקד גדוד "הציידיים", עובר הקו הקדמי שלושה ק"מ
דרום-מזרחה, מעל לרמות והגבעות הקטנות התוחמים את האופק. הגבעה המזרחית
ביותר. מצוינת במפה כתילי-ויסוקיה; הגבעה הגבוהה ביותר נמצאת בתחום גזרתו
של גדוד ב' של הרגימנט 683. הגבעות משמאל לה נמצאות בחלקן בידי היריב.
אחדות מהן נמצאות על הרמה, אשר עליה מתנהל הקרב ואשר הגבול בינה לבין
מוצב-הפיקוד הנו מטושטש.

השטח המשתרע קדימה עד לקו-הלחימה הראשי נראה מישורי לחלוטין;
שום בית ושום עץ אינם שוכרים את חדגוניותו. המחפים המעטים שמימין נוצרים
ע"י גדר-חיה רחבה שהותקנה לאורך הכביש כהגנה בפני סופות-השלג, לבל תכסינה
אותו — וכן ע"י השקע שמאחורי המכונית שלנו.

הנקודות הכהות הקטנות האחדות הן, לפי דברי מפקד רגימנט "הציידים", שלדי טנקים סוביאטים שנשארו כאן מאז הקרבות בחודש דצמבר. והנה עוטפת עתה התנפלות-אש של מרגמות היריב את תילי ויסוקיה, בעב עשן ואבק, גדול ואפור. מרחוק נראים ברקים ונשמעים קולות-נפץ המתגלגלים כרעמים. ברם, ההתפוצצויות באות בזו אחר זו במהירות כה גדולה, עד שקשה להבחין בהן במבודד. זוהי הסיבה שהקשר הטלפוני עם העמדות הקדמיות מופרע בתמידות. סובר הקול-לויט של רגימנט "הציידים". "ביום אין אפשרות לחבר מחדש את הקוים, כי כל השטח הוא בשדה ראיתו של היריב ומוכה באש-הרגלים שלו. ובאמצעות האלחוט, שהשימוש בו מורכב ואיטי, אין זה ניתן להעביר הודעות כאלה".

במחפורת-הפיקוד מזמין אליו הקולונל את מפקד-מחלקת-הקשר של רגימנט "הציידים", את קצין-הקישור הארטילרי ואת מפקד כיתת-טיווח-הקול-לחיל-הרגלים שהועמדה תחת פיקודו של רגימנט "הציידים".

מפקד מחלקת-הקשר מודיע, כי אין בכוחו להתקין קשר אל הגדודים.

לרשות התותחן עומד קו בלתי-מנותק לאחד ממוצבי-התצפית. הנמצא לא הרחק ממוצב-הפיקוד של גדוד ב' של הרגימנט 683. כעבור דקות מעטות נשמע בטלפון קולו של מפקד אותו גדוד, והלו מדוח על התקפת-הנגד שנכשלה: "המבצע נודע לרוסים בעוד מועד, בגלל שאון שרשראות תותח-הסער שעמדו לסייע להתקפה. התוצאה היתה שהם יכלו ע"י אש מרגמות מרוכות לשבש את עריכת-המוצא של הגייסות התוקפים ולפזר את גדוד הציידים. מפקדו של גדוד זה נמצא כרגע אצל".

מפקד רגימנט "הציידים" מופתע מאותה הבהרה מהירה של המצב, אך עוד יותר מפתיעה אותו שאלתו של הקולונל. משום מה לא נקט צעדים לכך שהארטילריה תדביר את מרגמותיו של היריב? "מנין יכולתי לדעת היכן הן מוצבות?" מגיב הוא. הקולונל מבקש מאת הלויטנט המפקד על כיתת-טיווח-הקול את תרשים האיכונים שנעשו על-ידי. בתרשים זה מסומנות עמדות-האש של לא פחות מעשרים וחמש מרגמות או קבוצות מרגמות סוביאטיות. כל המרגמות הללו היו ידועות עוד בשעת הכנת התקפת-הנגד, וניתן היה לפעול ביעילות לשיתוקן. אכן, לשם כך צריך לשתף בזאת מבעוד-מועד את מפקד כיתת-טיווח-הקול ולהעמיד לרשותו את כלי-הנשק המתאימים לפעולת הדברה נגד מרגמות-היריב.

כזאת לא קרה. כי מפקד "הציידים" לא ידע את האפשרויות הנתונות בידיו. "כבוד הקולונל-לויטנט לא החשיב את שיתוף-הפעולה עם התיאורטיקאים", מעיר מפקד כיתת-טיווח-הקול במרירות.

הקולונל משוכנע עתה, כי התקפת-הנגד היתה מצליחה, אילו היו מנטרלים את מרגמותיו של היריב — וזאת על אף השימוש בתותח-הסער, אשר הצבתם

בעמדות-הכך לתמיכה בהתקפה, בסמוך ומאחרי הקו הקדומני, כרוכה תמיד בסיכון רב לתוקפים עקב טרטור מנועיהם ורעש שרשרותיהם. במקרים בהם אין על ההתקפה להתקדם אלא מרחק לא רב, מוטב, בדרך-כלל, לותר על רכב-שריון, כדי שלא לסכן את ההפתעה.

מתוך תרשים מערך-העמדות של גזרת הרגימנט הגרמני נראה כי רוחב הגזרה הוא כ-6 ק"מ, והיא מחולקת לשלוש גזרות גדולות. קו-הלחימה-הראשי — דהיינו, הקו הקדומני — הותקן בצורת "קינים-קינים" כיתתיים עם חלקות קצרות של חפרות-קלעים ומקלטים קטנים, אטומי-רסיסים. תעלות-קשר אחדות, שעמקן עד לגובה התחזה, המוליכות מקיני הכיתות אל מפקדי המחלקות או הפלוגות, מצויות היו בגזרה הימנית בלבד, סמוך לתילי ויסוקיה. לפני הרמה שעליה התחולל הקרב לא הותקנו כל ביצורים שהם. מפקד "הציידים" לא ידע גם אם "עמדה" זו, המשתרעת על פני 2000 מ' כמעט, הנה תפוסה בכלל ע"י היריב. ניתן לשער כי נפער כאן פער. מאחורי קו גרמני זה, בעומקו של שדה-הקרב-הראשי, לא נמצאו אלא עמדות-האש של כלי-הנשק הרגלים הכבדים המועטים ומוצבי-הפיקוד של הגדודים; מוצבים אלה הותקנו כקיני-התנגדות.

בחזרו למפקדת הדיביזיה, מדוח הקולונל את מסקנותיו. "שגיאות טקטיות והבנה טכנית לקויה, היו בין הסיבות לכשלונה של התקפת-הנגד האחרונה" — במלים אלה מסיים הוא את הדוח שלו.

אחר כך הוא מודיע, שאף כי טרם הוצאה לפועל הסדרת העניינים בגזרה, לקראת מסירתה לידי, מוכן הנו לבצע את ההחלפה הערב. בתנאי שיורשה לו לותר על כיבושה מחדש של הגבעה שנפלה. ניתן לותר על כך, כיון שממילא יכול היריב להשקיף על עמדות הגרמנים, גם מנקודות אחרות שבעמדותיו, ואין זה מעלה או מוריד, אם הקו הקדומני ישתרע ב-300 מ' קדומנית יותר או אחורית. נוסף על כך יהיו שני גדודיו, לאחר שיקבלו לידיהם את גזרות המערך שלהם, חלשים מכדי שיוכלו לבצע התקפה.

לעומת זאת סבור הקולונל כי נחוץ להעמיד תחת פיקודו אחד מגדודי "הציידים", אשר יתפוס את השטח הריק ("הפער"). כדי ששטח זה יבוצר. כן מבקש הוא להעמיד תחת פיקודו את כיתת טיווח-הקול-לחיל-הרגלים למשך תקופת סיפוח הרגימנט שלו לדיביזיה "הציידים", ולהקצות לו תחמושת מספקת, בראש וראשונה בשביל שתי המרגמות בנות 120 המ"מ שלו, ובשביל תותח-הרגלים הקלים שלו.

מפקד הדיביזיה שמח כי ההחלפה תוכל להתבצע במועדה ומעמיד תחת פיקודו של מפקד הרגימנט 683 את כיתת טיווח-הקול ואת גדוד "הציידים", אשר

(1) כלי הנשק הגדודיים והרגימנטלים, כגון: מרגמות, מק"בים, תותחים נ"ט, תותחי רגלים ומרגמות כבדות. — המערך.

יצא בראש ההתקפה השכם בבוקר למחרת. גדוד זה מכיר את הגזרה, ויש להניח, כי אם גם נשתבש קמעה, נמצא הוא עדיין איפה ואיפה בשטח הקדומני. מפקד הדיביזיה מבטיח גם תחמושת בכמות מספקת. ממפקדת הקורפוס משיגים ויתור על התקפת-הנגד.

לפני צאתו מתקשר מפקד הרגימנט פעם נוספת עם גדוד ב' שלו, ומודיע למיור מפקד-הגדוד — על ידי מלים מוסכמות מראש, כמובן, — כי ההחלפה תבוצע בלילה הבא. כן מצוה הוא כי גדוד "הציידים", הנמצא בשטח הקדמי, יועמד תחת פיקוד הרגימנט לשם ההגנה על "הפער". על מג"ד ב', ביחד עם מג"ד "הציידים", לסמן את הקו המדויק למערך החדש, ועל גדוד "הציידים" לתפסו מיד לאחר רדת החשכה. בביצור העמדה יש להתחיל מיד. לילה-לילה יובא לשם כך כוח-אדם נוסף לבניה. לאחר הגיע מפקדי הרגימנט אל איזור האכסון של חלקי-הרגימנט, מוזווח למסע פלגות-החלוץ של יחידות גדוד א', אשר כבר היו במצבה-הכך לכך; פניהן מועדות אל מוצב-הפיקוד של גדוד "הציידים", הנמצא בקטע השמאלי הקיצוני של הגזרה שנועדה לרגימנט.

בבוקר של 23 בינואר, מבוצעת ההחלפה לפי התכנית. מפקד הרגימנט 683 מקבל את הפיקוד לידי, וגדוד "הציידים" תופס את הגזרה התיכונה. אבידות נגרמות לגייסות ע"י התנפלויות-האש המרובות של המרגמות הרוסיות וע"י אש הטרדה של מקלעי-היריב, והקליעים שורקים כמעט ללא הרף מעל למישור.

חשוב עומדים שלושה גדודים, זה בצד זה, מוכנים להפעלה. ברם, שני גדודיו של הרגימנט 683 קיבלו את ההוראה להסיג אחורנית מתוך הקו, בלילות הבאים. פלוגה אחת מכל גדוד, — וזאת כדי שאפשר יהיה לשחרר כעבור ימים אחדים את גדוד "הציידים".

במהלך ביצורה של חלק העמדה התיכונה נגרמים קשיים בראש וראשונה ע"י מרגמות הרוסים, שהתנפלויות-האש הליליות שלהן שוב ושוב פוגעות במפתיע בחיילים המתבצרים. גם במשך היום נגרמות אבידות ניכרות ע"י מרגמות, כי החפירות הבלתי-מושלמות אינן נותנות עדיין הגנה מספקת ליושביהן. אך עד שמקלטים אטומי-רסיסים יהיו מוכנים — יעברו עוד ימים מספר.

מאז ראשית המסע למזרח, ב-1941, אין חדלות המרגמות המרובות של הרוסים, והפעלתן החרוצה, לעורר השתוממות בקרב החיילים הגרמניים. ביחוד מפחידות מרגמות ה-120 מ"מ, שהגן כלי נהדר, ונדמה כי התחמושת עומדת לרשותן תמיד בכמויות בלתי מוגבלות.

(2) ציון זה מעניין, אך גם קצת מתמיה, לנוכח הערכה ועדויות משנת 1941, אשר לפיהן היה אז נשק המרגמות עדיין מפותח-פחות בצבא רוסיה, מאשר בצבא הגרמני. — המערך.

פעמים אינן-ספור קרה שהתקפות גרמניות נשברו באש המרגמות הסוביאטיות, אשר רוכזה במהירות, או שנפוצו באש כזאת כבר בעת ההיערכות. בוריות לא פחותה יודע הרגם הרוסי לסייע להתקפותיו שלו, ולא להניח למתגוננים להרים-ראש עד אשר חיל-הרגלים שלו יקרב אל עמדותיהם. לעתים נגרם הרוב המכריע באבידות הגרמניות ע"י אש מרגמות היריב, ועם זאת אין לרשותן, בדרך כלל, כל אמצעי-נגד יעיל להדברתן, שכן את עמדות-האש שמאחרי מחפים אי-אפשר לגלות ע"י תצפיות-עין ואין על כן גם אפשרות לפגוע בהן באש-מבוקרת.

והנה עתה פותחת כיתת טיווח-הקול, שהועמדה תחת פיקודו של הרגימנט, את האפשרות להלחם במרגמות הרוסיות תוך סיכוי להצלחה. יחידות כאלה היו מועטות מאוד בצבא הגרמני. דומה כי מספרן הכולל לא עלה על 25. לדיביזיות הרגלים הרגילה אין יחידה כזאת, למרות שבעצם רגימנט רגלי זקוק לפחות ליחידה אחת מסוג זה. "הגייסות לא גילו ענין מספיק ביחידות אלה", כך נאמר לקולונל אחרי המלחמה; והדוגמה המתוארת כאן אמנם נראית כמאשרת הסבר זה.

כיתת טיווח-הקול הציבה והפעילה את שלושת מוצבי-המודדים שלה ברוחי-ביניים גדולים, משני עברי הכביש, ולא הרחק מאחרי קו-הלחימה-הראשי. המכשירים הרגילים של מוצבי-המדידה האלה מסוגלים לקלוט את קול המרגמה שכמעט ואינו נשמע — וכן, כמובן, את קול הירי של התותחים הנ"ט והמקלעים-הבינוניים. הנתונים מועברים מיד בטלפון (היום — מוטב באלחוט) לעמדת החישוב, הנמצאת מאחרי מוצב-הפיקוד של הרגימנט, ומקצת ימינה לו, בגדר-החיה. כאן מציגים בנקודה על גבי התרשים של מפקד כיתת טיווח-הקול את עמדתו של כלי-הנשק היורה של היריב.

הקולונל נותן פקודה למפקד כיתת טיווח-הקול לפעול במרץ להדברת כל מרגמות היריב שאופנו. ולשם כך הוא מורה למחלקת המרגמות הכבדות, על שתי מרגמות ה-120 מ"מ שבה, וכן למחלקת תותחי רגלים: אחת לשתף פעולה עם כיתת טיווח-הקול. על כל אחת משתי המחלקות לספח אחד מבעלי הדרגה שבה למוצב-החישוב, לצרכי ניהול-אש, וכן למתוח כבל טלפוני ישיר מעמדת האש שלה אל מוצב-החישוב.

לבקשותיו של מפקד כיתת טיווח-הקול למתן-אש ניתנת עדיפות על פני כל המשימות האחרות, וכל כמות התחמושת המצויה עומדת לרשותו. הגדודים מצווים להשיב על אש-ההטרדה הנורית בלילות ע"י הרוסים מתוך רובים ומקלעים. על המקלעים-הבינוניים מוטל להנחית אש על המקלעים הבינוניים של היריב, משיפתחו הללו בירי. כן על כל מוצבי-הלילה להפעיל תכופות את כלי-הירי שלהם. מפקד כיתת

(3) תותחים-גיליוס ברגימנטים רגליים, שהונהגו בצבא גרמניה בסוף שנות ה-30, הם קצרי-קנה וקלי-משקל יחסית; ברגימנט היו ארבעה-ששה תותחים בני 75 מ"מ ושנים בני 150 מ"מ. — המערך.

תגבורת אש - הקטנת יחידות

הקול-לויט ב. ג. הארט

בימים אלה קוראים אנו על ה-
כונה להחליף את רובה-השירות ה-
אמריקני "גארננד" M1 ברובה חדש.
כיצד ישפיעו חילופין אלה על חיל-
הרגלים? בדומה לאשר קורה עם
מרבית כלי-הנשק החדשים — ה-
ארגון, האימון, ו-
הטקטיקה עלולים
להשתנות במידה
ניכרת. הבה נעיף מבט ברובה חדש
זה, וראינו מה עלול לקרות.

בזמן האחרון הוצעו ונבחנו מספר
דגמים וטיפוסים של רובים — ה-
(Nationale d'Armed de
FN (Guerre) הבלגי, ה"אנפילד"
החדש של בריטניה, ה-T-44 ו-
ה-T-46 של "חיל החימוש של אר-
ה"ב". תחמיש חדש — ה-T-65 —
שפותח ע"י צבא ארה"ב, נתקבל
בשביל שימוש בעתיד בכל מדינות
האמנה הצפון-אטלנטית. קניהם של
כל הרובים הנבחנו נקדחו לפי מ-
דויתיהן של תחמיש זה. מדינות ה-
אמנה הצפון-אטלנטית שבאירופה,
וכן קנדה, בחרו ברובה ה-FN ה-
בלגי, והן מתכננות עתה את ייצורו
או את קנייתו.

טיווח-הקול הולם בשיטתיות בכל מרגמות היריב אשר עמדותיהן כבר ידועות או
מתגלות עתה. התנפלויות-אש תוך כדי שימוש בתחמושת רבה, ואש הטרדה של יריות
בודדות אחדות, משמשות לסירוגין, כך שצוותי המרגמות של היריב סובלים בודאי
אבידות ניכרות.

התוצאה אותה קיוו להפיק מהצעדים הללו לא אחרה לבוא. לאחר שבילילה
השני נהדפה התקפה רוסית מחודשת על "הפער" שבין עמדותיו של גדוד א',
שהופעל בקטע השמאלי של הגזרה, לבין גדוד "הציידים", ולאחר שמחלקת הנדסה
רגימנטית, ששימשה עד עתה עתודת הרגימנט, חיסלה ע"י מכת-נגד פריצה קטנה
לתוך המערך — נחלשת פעולת-האש של היריב מיום ליום. מספר המרגמות והתותחים
הפועלים קטן והולך בהתמדה, ואש-ההטרדה הלילית רפה והולכת באופן מוחשי.
כעבור ימים מועטים ניתן לכנות עמדה זו כעמדה "שקטה".

רק תותחי 170 המ"מ של הרוסים מוסיפים, מדי יום ביומו, כמקודם, להטיל
על מוצב-הפיקוד של הרגימנט כ-50 פגזים ליום. רשרוש מעופם נשמע מרחוק, והם
מתפוצצים בקול רעם הממרט את העצבים. פגזי-נפל כמעט ולא היו מצויים ביניהם.

אי-אפשר היה להשתיק את התותחים האלה, היות והם נמצאו, בהתאם לשיטת-
הצבתה של הארטילריה הסוביאטית הכבדה, בעמדות כה מרוחקות, לעבר העורף, עד
שהסוללות הגרמניות לא יכלו כלל להשיגם באש תכליתית. אך ממילא גם לא היו
מצויות יחידות-מדידה ארטילריות, אשר היו יכולות לאפן את נקודות-ההצבה של
תותחי היריב ולנהל את האש להדברתן.

אין להתפלא על-כן, כי באחד הימים נפגעה בפגזי המחפורת הקטנה של
המפקד, האדמה נודעוזה ועשן סמיך ומחניק חדר לריאות. אחד הפגזים הכבדים
פגע במחפורת ונתקע בקיר, חצי מטר ממקום שבתו של הקולונל. היה זה פגז נפל.
לא התרחש דבר. רק תחתית גוף הפגז נשארה בולטת סנטימטרים אחדים מחוץ
לקיר-המחפורת הפנימי. מקרה זה הוכיח בעליל עד כמה מוטעית היתה בחירת
המקום למוצב-הפיקוד.

מתוך פעילות-האש החלשה יותר של היריב, מתוך כך שירד מספר כלי נשקו
הכבדים, דברים שניתן היה להבחין בהם לפי התנועה החלשה יותר בצד היריב וכן
מתוך עדויותיהם של שבויים אחדים — מתברר ללא כל ספק, כי היריב הוציא
מתוך הגזרה כוחות ניכרים. דבר זה איפשר כבר כעבור ארבעה ימים "לשלוף"
מתוך החזית את גדוד "הציידים" ולשלחו חזרה אל הרגימנט שלו.

התנהגות זו של היריב אינה חדשה לקולונל. כל אימת שהרוסי נתקל
בהתנגדות עקשנית, שבמקרה המתואר רב היה בה חלקה של כיתת טיווח-הקול —
מפסיק הוא לרוב את התקפתו ומכנס את גייסותיו (לעתים במהירות מפתיעה) במקום
אחר, שם מקוה הוא לגבור ולהבקיע בקלות רבה יותר.

השאלה היא, איפוא: האם חבויות מסקנות טקטיות או ארגוניות לגבי חיל-המארינס בנושק חדש זה, המקנה לכל רובאי את עצמת-האש של המקלע-הקל, בלא שיוגדל עם כך משאו הנוכחי?

ביסודו של דבר באשר לארגון, נראות הברירות הבאות: א) אנו יכולים לנפק את הרובה החדש לכל איש ואיש במבנה שלנו ובכך נגדיל את עצמת-האש הנוכחית שלנו פי שלושה, או פי ארבעה. או ב) אנו יכולים להשאיר את עצמת-האש כמות שהיא, אך לצמצם את מספר האנשים הדרושים למתן עצמת-אש זאת.

על ידי ניפוק הרובה החדש לכל המבנה הנוכחי שלנו נשאיר כמות-שהוא, בעיקרו של דבר, את מבנה זה על כל יתרונותיו הברורים — אך, לגבי לחמת העתיד, גם על מגרעות אחדות אשר יש ומיחסים לו. מבנה יחידות הרגלים של חיל-המארינס כבר נבחן היטב בשתי מלחמות, ונמצא, אם ננקוט לשון מתונה, משביע-רצון עד-מאוד. הגדלת עצמת-האש של הרובה ביחידות-המשנה המשמשות כ"להב החותך" של חרבנו, בלי להגדיל את מספר האנשים, יש בה יתרונות מושכים וגלויים, ובודאי תישא פרי טוב. זהו הפתרון "המתבקש מאליה" ואותו ינקטו, כנראה, בשים-לב להצלחת מבנה הנוכחי ולעובדה שמבנים בצבא משתנים בדרך-כלל לאט-לאט. אולם מבנה הנוכחי הוא מרובה-אנשים ולפעמים דנוהו לכף-חובה כמסורבל מדי. זאת ועוד: — הנטיה היא לצמצם את הכוחות המזוינים באשר למספר האנשים, ולהגמיש את דפוסייהם הארגוניים. לאור זאת מן הראוי, אולי, להתבונן פעם נוספת בכך: מה יכול ארגון-מחודש, המבוסס על הרובה החדש?

בבחינה אחת של התפתחות כלי-הנשק והטקטיקה במאת השנים שעברו היתה עלית גודלן של יחידות הרגלים פי שניים ויותר מזה, במרוצת תקופה זו עצמה גדלו פי כמה עצמת-האש (הודות להתפתחות טכנולוגית) והפיזור, או רוחב-גזרת-החזית הנתפסת על ידי יחידה נתונה. התפתחויות אלו היו טבעיות בהחלט, ופיתוח אמצעי השליטה — על ידי השימוש ברכב מנועי ומכשירי-קשר אלקטרוניים, לא פיגר אחריהן; פרט לשני יוצאים-מן-הכלל: — המחלקה והכיתה. מספר האנשים, עצמת האש ורוחב-גזרת-החזית של יחידות-יסוד אלה גדלו במרוצת השנים, אך לא גדלו אמצעיהם של מפקדי-המחלקות ומפקדי-הכיתות לשלוט ביחידותיהם או באנשיהם. נמצא, כי רצוי, איפוא, לצמצם את המחלקה והכיתה עד לגדלים שיאפשרו למפקד לשלוט שוב ביחידתו בשדה-הקרב על ידי מגע-דיבור והוראה אישית.

טענה נוספת למען צמצום גודל היחידה היא "המראה החדש" בהגנה-הלאומית. שהעתונים מרבים לדון בו כיום. מהו, בעצם, "מראה חדש" זה? עד הנה היה זה בעיקר מלל-דברים, אך במידה שנוגע הדבר ליחידות-קרקע, נראה שהמגמה מורכבת ממהירות, נייכות וגמישות מוגברות — מעצמת-לחימה רבה יותר, המושגת על ידי שימוש בכלי-נשק חדשים, רבי-עצמה יותר, אשר מפעילים אותם בפחות כוח-אדם. על ידי ניפוק רובה חדש למבנה הנוכחי, רק עצמת-האש תגדל, בתוך החי"ר. אמת.

הודעתה של בריטניה על כונתה לקבל את ה-FN כרובה לצבאה, גרמה לשאלות בבית הנבחרים לראש-הממשלה — על שום מה לא נתקבל הרובה הבריטי, ועל פניו מבכרים כלי ממקור עם-לועזי, כלי שברור שהנו נופל בטיבו מן המוצר הבריטי המוצק. אף-על-פי-כן, ועל אף שהיה זאת, בחרה בריטניה את ה-FN לשימוש בצבאה. כך נותרה ארה"ב האוחזת היחידה ברובה הקודם. רכשנו אלפים אחדים של רובי FN לשם ניסויים בתנאי שירות, אבל אנו נמנעים עדיין ממתן אישור סופי לרובה זה.

אך רשאים אנו להכיר בעובדה, שבמוקדם או במאוחר יהיה לנו נשק-רגלים חדש. ניתן להבחין תכונות אופייניות אחדות החלות בדרך כלל בכל הדגמים החדשים. המשקל יהיה פחות ממשקל ה-M1 אך יעשה מאמץ להפחיתו עוד.

מלמעלה למטה: FN 44, T (של חיל-החימוש של ארה"ב), M=1 (רובה-השירות הנוכחי של ארה"ב).

והדגם הסופי עלול להיות קל עוד יותר מזה. ניתן יהיה לירות בו אש אבטומטית מלאה ואבטומטית-למחצה מן המחסנית בת 20 הכדור. התחמושת — הכדור T-65 בעל הקליבר 30. אינץ' שיהיה קל בכ-10%, ובכ-30% יותר קצר מקודמו. מעצה ישר-קו יאפשר דיוק רב יותר במתן אש על קו קבוע. סתרשף, מפצה ומדוכת-רימון יותקנו אף הם בשביל הרובה. הרושם מכל התכונות האלה שבצירופן הן תיתנה נשק, שיהיה קל במשקלו, ותכליתי יותר, מסוגו של הרובה האבטומטי בראונינג.

1 (Browning Automatic Rifle) (BAR) — שמו של המקלע-הקל הנהוג בצבא ארה"ב. — המער.

מהירות וניידות כבר שופרו על ידי התפתחות תחבורת-ההליקופטרים, אבל הליקופטרים לעולם לא ימצאו בשפע, והנעתן של יחידות שכוח-האדם שלהן הוא רב, הנה תהליך איטי. לפי "המראה החדש", נקבע כמטרה צמצום כוח-האדם — עקב המחסור בכוח-האדם, השאיפות לחסכון, והעובדה שכוח-האדם מרוכז פגיע להתקפת כלי-נשק אטומיים. אבל אותם המספר והדחיסות עצמם של כוח-האדם כבעבר, ישארו בעינם, אם נסתפק רק בהחלפת נשק במשנהו, במסגרת המבנה הקיים.

הברירה השניה, העומדת בהתאמה ל"מראה החדש" ולתביעות הלחימה בעתיד, היא להשאיר אותה עצמת-האש גופה, אבל לצמצם את מספר האנשים הדרושים בשביל לקיימה. במלים אחרות, לצמצם את גודל הכיתה הרובאית. יש בכך יתרון כמותי רב, ועצמת-אש מוגברת למבנהו הקיים. אפס, צמצום בכוח-האדם ועם זאת קיום עצמת-האש הנוכחית — גם בכך יש מעלות ומשיכה.

עליו להיות בעל מדוכת-רימונים

קיום עצמת-האש הנוכחית בפחות כוח-אדם פירושו של דבר פריסת אותה עצמת-לחימה, אך בקבוצה פיסית קטנה יותר. לדבר זה נודעת, אפשר, חשיבות גדולה בימינו אלה, כש"גרזן החיסכון" חוטב בכוחות-המוזיינים "עד העצם", בעוד ההתחייבויות הצבאיות ברחבי העולם עומדות בעינן, או אף מתרבות. בחישוב הסופי כוח-האדם של ארה"ב הוא היסוד העולה-ביותר שבמערכת ההגנה-הלאומית. אם בידנו להציב בשדה ההתמודדות קבוצה בעלת אותו חוסן ופחות אנשים, הרי תביעות החסכון מתמלאות החל בהוצאות החיול והאימון וכלה בתביעה הסופית והחשובה יותר — אבידות פחותות, הודות לכך שמספר מועט יותר של אנשים נחשף לפגיעות במרחב-הפגעות נתון.

"אותה עצמת-אש בפחות אנשים", עשויה להתבטא ביחידות קטנות יותר ונחותות-יותר לתפעול. יחידות אלה אפשר להרכיב מאנשים נבחרים יותר, לאמנן אימון טוב יותר, והן תהיינה נענות יותר לשליטת מפקדיהן. יחידת-קרב בעלת עצמת-אש שזה ליחידה הגדולה יותר של היום תתפוס פחות נפח, ותשקול פחות, כשהיא נעה בכלי-נחיתה או בהליקופטר. המחלקה הרובאית הנוכחית הנה גדולה מדי בשביל כל רכב-נחיתה שהוא או כל הליקופטר שהוא, וכאשר מתגברים אותה בכלי-נשק מופעלי-צות היא קשה מאד לתפעול. אם כך ואם אחרת, לשם הנעה ממוכנת שלה, יש לפצלה בין כלי-הרכב, וכתוצאה מכך — להפסיד את שלמותה הטקטית. מחלקה קטנה יותר בעלת אותה עצמת-אש אפשר יהיה להעלותה בכלי-רכב אחד, ולשמור על שלמותה הטקטית. פחות כלי-רכב ידרשו להנעת פלוגות וגדודים, וכתוצאה יושגו חסכון וניידות.

יחידות קטנות יותר בעלות עצמת-אש שזה בערך לזו של קודמותיהן, יודקו לפחות נפח ומשקל בכל סוגי אספקתן, פרט לתחמושת. פחות גייסות-שירותים ידרשו לטיפול באספקה זאת, ואף מספר קטן יותר של גייסות ידרשו לסיוע לגייסות-השירותים. לפי מתכונת זאת אפשר יהיה לצמצם את הדיביזיה ב-50%, עד לכ-10.000 איש, ובכל זאת תשמר בה עצמת-הקרב של הדיביזיה הנוכחית או, היפוכו של דבר, יהיו לנו שתי דיביזיות במחירה (כוח-אדם) של אחת. חשיבות נוספת נודעת לתכונה המתייחסת הן לקרב המקובל והן לקרב-העתיד בכלי-נשק אטומיים, והיא כי, לכל יחידת-עצמת-קרב נתונה ימצאו פחות גייסות בשדה-ההריגה. דבר זה נכון בין ששדה-ההריגה נוצר על ידי אש-המגן של האויב, המונחתת לפני ביצוריה, ובין על ידי רדיוס ההשמדה של התפוצצות אטומית. הניידות תגדל, שכן ידרשו פחות כלי-רכב לתווך, השדרות תתקצרנה, תפחת תנועת האספקה, פיזור וניידות מוגברת ללא אבדן עצמת-קרב יהיו סוף-סוף ברי-ביצוע.

עד כה נקטנו לשון הכללות נמלצות, אך מה במפורש נראה לנו כמבנה האפשרי? ובכן, כשכל איש חמוש במקלע-קל, צות אש בן ארבעה אנשים יהיה כמסתבר, בעל עצמת-אש של כיתה בת שלושה מקלעים קלים ותשעה רובים. על כן, צות-אש החמוש בארבעה מן הרובים החדשים, והמאומן כיאות, יוכל להשתוות בעצמת אישיו לכיתה הנוכחית. הוסף איש חמישי כמפקד הכיתה, למען שאפשר יהיה לפתח את מלוא עצמת-האש של ארבעת האחרים, והרי לך כיתה הרובאים של העתיד.

שלוש כיתות אלה, ועוד מפקדת מחלקה המורכבת ממפקד מחלקה, סמל-מחלקה ורץ, מהוות מחלקה רובאית — בסך-הכל 18 איש. למחלקה זאת תהיה פחות ממחצית מצבת-האדם של המחלקה הנוכחית, ועם זאת, יהיה בכוחה להשיג בנקל עצמת-אש שזה.

ומה בדבר כלי-נשק מופעלי-צות? נאמר כי לאחדים מטיפוסי הרובים

החדשים ישנן גירסאות מקבילות בנוסח מק"ב. אלה יהיו בעלי קנה כבד יותר, בשביל אש ממושכת, חצובה, ואפשר שגם התקן-מצורף להזנה-בסרט. המנגנון הפנימי דומה בכל לזה של הרובה, וכך תשמש תכנית-אימון אחת לאימון-הטיפול-במנגנון של שני כלי-הנשק. הרובה החדש, איפוא, לא זו בלבד שימלא את מקומם של הקרביין, הרובה M1 והרובה האבטומטי "בראונינג", אלא שגירסתו המקבילה, הכבדה יותר, תמלא גם את מקום המק"ב. הזמן שיחסך על ידי האימון בכלי-נשק אחד במקום ארבעה, אפשר יהיה לנצלו יפה להפקת תכליתות-יותר מן האחד. כשהיו כלי-הנשק והתחמושת קלים יותר, אפשר יהיה לצמצם את מספר אנשי כיתת המק"ב לחמשה. מפקד הכיתה יהיה מס' 1, והוא שישא את הכלי. ארבעת האחרים יהיו נושאי-תחמושת, לעומת חמשה נושאי-תחמושת בכיתת-המק"ב הנוכחית, אך הם ישאו אותו מספר תחמישים. הודות לקלות התחמושת.

אין שום שינוי נראה לי ביחידות המרגמות או מטולי-הרקטות של הפלוגה. כל החיילים שלהן חייבים, כמובן, להיות חמושים ברובה החדש, לשם הגנה עצמית. חימוש זה לא זו בלבד שיאפשר להם להיות בסיס-אש פלוגתי עם מרגמותיהם וכלי נשקם הנגד-טנקים, כי אם גם להגן על שטח בסיס-האש ולהחזיק בו, בהוותם בסיס מוצק, או יתד-משען לתמרון בשביל הפלוגה.

אותם היתרונות יקנו גם הרחק יותר לעבר העורף, ליחידות-משנה המסייעות באש ובלוגיסטיקה — של גדודים, חטיבות ודיבizioות. אנשים מספר החמושים ברובים החדשים יכולים ליצור עצמת-אש כבירה בהגנה על שטחי העורף — כנגד הבקעה, הסתננות, התקפה של גריליה או של מוטסים. אם יעניקו לנו בוניו של הרובה מדוכת-רימונים-צמודה על לועו, יוכל כל רגלי בשטחי-העורף ובקווי-החזית לא רק לפגוע באש ישירת-מסלול מכוונת-כהלכה בכל אשר נראה לו, כי אם גם להגיע לשטחים מתים, או לחדור שריונו של טנק.

הטקטיקה — של הפרט, של היחידה הקטנה ושל חילות-משולבים — לא תשתנה במהותה שוני רב עם הופעת הרובה החדש, והשינוי הארגוני הכרוך בה. אש ותמרון יהיו עדיין יסודי-המוסד. כלי-נשק מסייעים יהיו עדיין בסיס-אש. הרגלים ייצרו עדיין מגע-מהודק עם האויב וישמידוהו, ויחזיקו בשטחי-מפתח. אבל צפיפות האנשים בשדה-הקרב תפחת כיון שעצמת-האש אשר תייצר הקבוצה תהיה גדולה יותר. הנעת רגלים על ידי טנקים, רכב-גלגלי והליקופטרים תוכל להיות מהירה יותר ונרחבת יותר.

בעית השליטה תגדל עקב הפיזור הרב יותר והתנועות הרחבות יותר. אבל בגלל מיעוט האנשים נתאמץ לשפר את רמתם. כשהחיילים מועטים יותר, מתאפשרים אימון מעולה יותר וגילויים של יזמה רבה יותר. הזמן הנחסך הודות לאימון בכלי-נשק אחד במקום ארבעה, ניתן לנצלו לשכלול השליטה והיזמה הנדרשות.

במסגרת כיתת הרובאים הנוכחית, תמרון של שלוש יחידות-משנה מורכב יתר-על-המידה, וללא הצדקה. קרבה-ההתקפה של כיתה הנו, בדרך כלל, פעולה הישר-לפנים — חלק אחד של הכיתה נע קדימה בעוד יחידת-המשנה השניה יורה אש חיפוי. פעולת-איגוף מבוצעת, ברוב המקרים, בקרבה יתרה לאויב ורק כנגד אגף אחד שלו. תכנית תמרון יסודית זאת אינה מצריכה ארגון משולש. אדרבא, היא תובעת ארגון זוגי. הכיתה בת חמשת האנשים המוצעת עונה על תביעה זאת. היא מספקת שני צוותי-אש בני 2 אנשים כל אחד, בניהוגו של מפקד הכיתה. כל צוות אש בן שניים או כשלעצמו גוף טקטי כאשר הוא נדרש לפעול בנפרד — איש אחד נע בעוד השני יורה אש חיפוי. כך יאפשר הרובה החדש כיתה קטנה יותר, הבנויה לפי תפיסה בלתי-מורכבת זאת. השליטה והטקטיקה יהיו פשוטים יותר ברמה שבה מציאות-הקרב הופכת את הפשטות לחיונית בהחלט.

הרובה החדש ממשמש ובא. דגמים אחדים נבחנים עתה. אין אנו יודעים איזה מהם יוכנס לשירות, אך יודעים אנו אחדות מתכונותיו, ועל כן יכולים להניח מה יהיו אחדות מהשפעותיו. הנאמר לעיל הוא נסיון לחזות-מראש השפעות אפשריות אחדות על המבנה-הארגוני של הרגלים, אימונם והטקטיקה שלהם. תחזית זאת עלולה להתאמת או שלא להתאמת. על כל פנים, דבר אחד ברור: כדי להשתמש ברובה החדש שימוש טוב ביותר — כדי לממש את כל הגלום בו — שומה עלינו להיות ערים לאפשרויותיו ונכונים, לכשיאושר הדבר, לסגל את עצמנו למבנה ולטקטיקה שיטיעו לנו להשיג את היתרונות שהרובה החדש עשוי להעניק לנו.

כיצד נאמן את טירון הרגלים?

המיון ק. ר. דאבים, מרגימנט ג'לוסטארשייר
המיון ג'. ה. דאבים, מרגימנט הדוכס מוואלינגטון.

(במקורו, ברבעון הצבאי הבריטי, הוקדמה למאמר זה ההערה הבאה של העורך, הבריג
ט. נ. בארקלי: "שני מחבריו של מאמר זה התנסו זה לא מכבר באימון טירוני-רגלים, כל אחד
בפקדו על מחנה-אימון-הטירונים של הרגימנט שלו").

**"הנצחון במלחמה לא בליכולו תלוי במספר
או באומץ בלבד;
רק מומחיות ומשמעת יבטיחוהו..."**
ואגאטיוס

אימונו הבסיסי של הטירון במחנה-אימון-הטירונים של הרגימנט שלו הוגדל
בבריטניה לעשרה שבועות. מטרת אימון התחלי זה הוגדרה כדלהלן: "לאמן את
האיש למלא את תפקידו בכיתת הרגלים". לשם השגת מטרה זאת קבע ענף-האימון-
הצבאי של משרד-המלחמה, בפרטי פרטים, מה יש ללמדו במשך השלב ההתחלי
של שירותו. עם זאת הוקצבו למפקדי מחנות-אימון-הטירונים שעות-אימון בכמות
מספקת כדי לאפשר להם להוסיף לתכנית-אימונים זו דברים משלהם, או לשנות
במידת-מה את ההדגשה היחסית של הנושאים הנלמדים.

מפקדו של גדוד-רגלים יהיה בודאי שבע-רצון, אם הטירונים שיקבל ממחנה-
אימון-הטירונים של הרגימנט שלו יהיו ממושטרים וממושמצים כהלכה, כשירים
בגופם ויכולים להשתמש בתכליתיות בכלי-הנשק השונים בהם הם חמושים. כרגיל,
הוא אינו מצפה שהם ידעו יותר מאשר מושגים ראשוניים מאוד בשדאות או בטקטיקת
כיתה ומחלקה.

מפקד מחנה-אימון-הטירונים, לאחר שהכניס בלוח-הזמנים שלו את כל מה
שנקבע בתכנית-האימונים מטעם משרד-המלחמה, ולאחר שערך את לוח-הקצאת
הזמנים לפי שעות-האימון שהוקצו לו, ימצא בודאי כי חילק את זמן האימונים כך,
בקירוב: —

נושאים:

אימון נשק (רובה, כידון מקלע-קל, סטן)	45%
רימון ושעות-מטוח	14%
תרגול-סדר	12%
אימון גופני ומשחקים	7%
כושר שדאות, ואימון שדה	78%

חלוקה זאת מותירה קצת פחות מרבע שעות-האימון שלרשותו להעברת שארית
החומר בשבת-האימונים שלו.

הקצאת הזמן היחסית המוקדשת לשני הנושאים העיקריים ראוייה לתשומת-
לב. לאימון בנשק מוקצבת כמעט מחצית הזמן העומד לרשות האימונים, בעוד אשר
לתרגול-סדר ולאימון הגופני, שהם שניים המשלימים זה את זה, ניתן כרבע הזמן
הזה.

בדיקת הסיבות להצלחה שנחלו צבאות בימים עברו מוכיחה, כי מלבד כושרם
היחסי של המצביאים היריבים, הרי הגורם המזכה בנצחון-בקרב, הוא המומחיות
בשימוש בנשק וצמודה לה המשמעת של החייל הלוחם. כדוגמא, "הצבא הרומאי"
הנו, אולי, המופת לכך. "הצבא הרומאי" כבש את העולם-הנודע של תקופתו; בגלל
עובדה זאת כשלעצמה ראויים אורח-המעש והאימון שלו לעיון.

בחיבורו הקלאסי "על הענינים הצבאיים" אומר ואגאטיוס
את הדברים הבאים על האימון ההתחלי של טירונים: — "הדבר הראשון שהכרח
ללמדו לחיילים הוא הצעד הצבאי". דבר זה מלמדים בודאי כל צבאות לטירונים
החדשים; הנה אומר — כיצד לעמוד. ואגאטיוס הוסיף ואמר כי דבר זה, אפשר
לרכשו רק באימון תמידי בצעידה מהירה בִּיחָד. ואין דבר חשוב יותר, הן במסע
והן במערך, מאשר כי ישמרו על סדר שורותיהם בדקדקנות הגדולה ביותר". בעצם
אין זאת אלא הדגשת החשיבות הנודעת לתרגול-הסדר-המכוון, להחדרת המשמעת
והיציבות, תרגול אשר כוחו יפה היום כשם שהיה לפני כ-2000 שנה, לסוגי-המשמעת
שלמענו הומצא.

הצלחותיו של "הצבא הרומאי" היו מבוססות, בראש ובראשונה, על המשמעת
שלו, ושנית — על האימון-בנשק שלו. קו אופייני בולט באימון זה היה השימוש של
הרגלי בחוד חרבו. דקירה. אפילו חודרת היא לחזה סנטימטרים מעטים בלבד,
הריהי, בדרך כלל, קוטלת, בעוד אשר חתכי להבם של כלי-הנשק של יריביהם
הברבריים יותר של הרומאים היו הרבה פחות תכליתיים ופחות קטלניים. הצירוף
של האימון-בנשק הרומאי והמשמעת הרומאית הנחיל לרומאים נצחונות.

גם מצביאים נודעים של העבר הקרוב יותר השתיתו את האימון ואת ההצלחות
של צבאותיהם על תביעות תאומות אלה — משמעת ומומחיות בנשק. בעיני המרשל

דה סאכס היתה המשמעת ציפור-נפשו של הצבא; מעייניו לא היו נתונים למספר של צבאו, כי אם לאימונו ולמשמעתו, והוא קבע עדיפות גבוהה עד מאד לכושף הגופני.

וכה אמר נפוליון: "מצביא טוב, קצינים וסמלים טובים, ארגון טוב, הדרכה טובה ומשמעת קפדנית יוצרים גייסות טובים, וזאת — ללא תלות בענין אשר לשמו הם לוחמים". אם כי הוא שילם, במעט ציניות, כנראה, מס לאותה אמת-יסוד שהתלהבות ואהבת-מולדת, שעה שהן מפעמות בלב גייסות צעירים, יכול לצמוח מהן יתרון.

הבה נניח כי חשיבותן החיונית של שתי התביעות התאומות — אימון טוב בנשק ומשמעת טובה — נתקבלה כבסיס לאימונו של חיל-הרגלים. אראו עלינו לקבוע איזה טיפוס של אדם רוצים אנו שהחייל שלנו יהיה, ולסגל וליישם את שיטות האימון שלנו כך, שתשגנה מטרה זאת.

אחד הטובים שבתיאורים של חיל-הרגלים החדש ניתן על ידי הפילדמרשל וייל, כאשר הוא תיאר את כאתלט, קלע, מסיג גבול-ציד, לוחם המפיל-חיתו, כשיר-גוף, פעיל חקרן ותקפן. אם נקבל תיאור זה, עלינו להוסיף ולבדוק את שיטות האימון שלנו, ולשאול את עצמנו אם עשויות הן לייצר טיפוס-אדם כזה.

מבחינת אימון הנשק הוקדשה דאגה רבה לעדכון שיטות ההדרכה שלנו, תכנית האימונים של עכשיו, כשהיא ניתנת בידי מדריכים מוכשרים, אשר מפעמים אותם התלהבות ודמיון, עשויה להרחיק-לכת לקראת השגת רמת הבטחון-העצמי והיכולת המאפשרים את השימוש הטוב ביותר בכלי-נשק אישיים, היא הרמה שהצבונה לנו למטרה.

היסוד החיוני השני שבחייל הטוב — המשמעת — מהוה בעיה קשה יותר. כלום תיאור המשמעת הניתן "בספר-ההדרכה לאימון הרגלים" של הצבא הבריטי, אותו תיאור האומר: "ההרגל המושרש להשמע מתוך רוח-טובה וללא-היסוס, השולט ברוח הלוחמת ומנחה אותה" — האם הוא מספק באמת?

סבורים אנו כי יש איזו נימה שלילית יתר על המידה או אבטומטית בהגדרה זאת, וכי סוג המשמעת הרצוי לנו הוא דבר-מה חיובי יותר, שיש בו מטעמו של כושר-תפיסה שימושי — גישת-מחשבה פעילה, חקרנית, תקפנית — יותר מאשר תגובה הבאה מכוח אילוף קודם, אשר יש ואפילו חסרת-מחשבה היא.

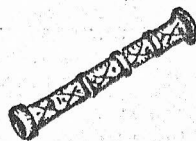
זה מכבר הוכר בכך, כי תרגול-סדר-מכונס הנו האורח המהיר ביותר ליצור סוג ידוע של משמעת. אין ספק שכך הוא הדבר, אלא שתרגול הגוף מודגש בו יותר מאשר אימון המחשבה. תרגול-הסדר-המכונס של כיכר הקסרקטין היה מייצר משמעת, יציבות וציות-לפקודה אבטומטי, כפי שנדרשו מחיילי העבר, אשר תמרנו בשורות צפופות ולחמו במערכותיהם במגע מהודק עם יריביהם, או בקרב גוף אל-גוף.

כלום אותו תרגול-סדר-מכונס עשוי לייצר את המשמעת וגישת-המחשבה שאנו מבקשים למצוא ברגלי החדש? ברי לנו שאין זה כך, וסבורים אנו כי שינוי הבחינה הזאת באימונו, שעתו הגיעה זה מכבר, יתכן שזוהי הבחינה החשובה ביותר שבאימונים, ובכל זאת נותרה, למעשה, ללא שינוי במשך דורות.

זמן רב מבוזבז בלימוד תנועות בלתי-נחוצות עם הרובה, המוטח עדיין בקרקע משל היה חנית עשויה-מקשה-אחת. עתה, עם הכנסתו לשירות של הרובה האבטומטי, כלום לא הגיעה השעה לסלק הצידה צורות שאבד-עליהן-הכלל של תס"ח, ולנהוג ברובה באותה דאגה וכבוד, שמעניקים לרובי הספורט והציד?

לתרגול-סדר-מכונס יש, לדעתנו, מקום במבנה אימונו, אבל בצורה שונה מאוד מזאת שאותה אנו מלמדים עכשיו. אין ללמד שום דבר שאינו הכרחי או מועיל. כן סבורים אנו שיש לבטל כל חביטת-רגל בקרקע, כל תנועת-גוף כבדה ואיטית, וכל נוקשות של הגוף; ובמיוחד את זאת האחרונה, הקשורה בהכרח בנזקשות-המחשבה המנוגדת כל כך לגישת-המחשבה שאותה מבקשים אנו לטפח. את התנועה חסרת-הדמיון הזאת יש להחליף במשהו קל, ער, זרים יותר או קפיצי יותר. את פער הקיים בין תנועות התרגול שבהווה ובין מה שנלמד בשיעורי האימון הגופני חייבים לסתום, ומשהו משיטותיהם של מדריכי האימון-הגופני צריך שיבוא בהדרכת תרגול-הסדר-המכונס. המידה הגדושה והבלתי-נחוצה של הצעקה הנהוגה כעת — אשר החקירה העלתה כי, יותר מכל בחינה אחרת של האימון הצבאי, היא הפועלת להרחקת הטירון בן-זמננו מן הרצון לשתף פעולה — יש לצמצמה עד למינימום.

הבה נוסיף להתרכז באימון רגלי-העתיד, בשתי הבחינות החיוניות הללו: אימון טוב בנשק ומשמעת טובה. כן הבה נשקול מחדש, לאור אישיותו ואופיו של החייל בן-זמננו, מה הן צורות המשמעת וגישת-המחשבה הרצויות לנו — לא הגבה וציות אבטומטיים, כי אם כאלו הנובעות מתבונה והגיון. לאחר זאת — הבה נשכלל ונעדכן את שיטותינו, למען ישיגו מטרה זאת.

מדף הספרים

כללי

JOHN MARTONE: Handbook of Self-Defense — In Pictures and Text. Greenberg, Publisher, 1955, 111 pp., \$2.95

ספר שימושי להגנה עצמית, המומלץ על ידי מפקדי המשטרה הצבאית של צבא ארה"ב.

MATTIE E. TREADWELL: United States Army in World War II, Office of Chief of Military History, 1955, 841 pp., III., Index, \$6.25

ספר על חיל-הגשים של ארה"ב, מסדרת "ספרי ההסטוריה הרשמית על צבא ארה"ב במלחמת-העולם ה-2"; הספר דן, בין השאר, ביחסם השלילי של הציבור האזרחי והצבא "הגברי" לחיל הזה, מתוך טענה שאין לה יסוד, כאילו התנהגותן המוסרית של החיילות לא היתה כשורה.

HAROLD J. BERMAN and MIROSLAV KERNER: Soviet Military Law and Administration. Harvard University Press, 1955, 208 pp., Index, \$4.00

החוקה הצבאית הסובייטית, שהיא אתה מהמחמירות ביותר, וכן — המנהלה הצבאית הסובייטית.

Lt. Col. ALFRED H. BURNE: The Crecy War -- A Military History of the Hundred Years War. Oxford University Press, 1955. 366 pp. ILL; Maps; Index. \$ 7.00

זיכרון חלק ממלחמת מאת השנים, החל בשנת 1337 וכלה בשלום בראטיני, 1360. המתבר הוא אחד הנודעים ביותר שבהוגיה הצבאיים של בריטניה דהיום, הספר מצטיין בשפה רהוטה וסגנון נעים.

יבשה

Captain John G. WESTOVER: Combat Support in Korea. Combat Forces Book Service. Washington. 6, D.C. \$5

ספר-ראת לספר רבי-המוניטין "פעולות קרב בקוריאה". דן בחלקם של הש"ר, החיל-הכימי, חיל-ההנדסה, תלי-התשלומים, המ"צ, חיל-החימוש, חיל-האפסנאות, חיל-הקשר וחיל-התחבורה בפעולות-הקרב בקוריאה, ומתאר את המערכת הלוגיסטית העצומה שאפשרה לרגלים, לארטילריה ולשריון ללחום.

LT. COL. N.N. MADAN: Official History of the Indian Armed Forces in The Second World War, 1939-45; The Arakan Operations, 1942-45. Combined Inter-Services Historical Section, India and Pakistan, 1955, 371 PP.

ממשלות הודו ופאקיסטאן, המוציאות-לאור, במשותף, את תולדות הכוחות המזוינים ההודיים במלחמת העולם ה-2, פרסמו כך זה, המתאר את מסע-המלחמה באראקאן.

Lynn Montross and Captain Nicholas A. Canzona, USMC: U.S. Marine Operations in Korea, Vol. I, The Pusan Perimeter. Historical Branch, United States Marine Corps, 1955, 271 pp., III., Index, \$2.00

הראשון לארבעת הכרכים על חיל-המארינס במלחמת קוריאה. קצר, אך מצטיין בתמונותיו. יורד, באיאלו מבצעים, עד לרמת פלוגה ומחלקה. בהוצאת ענף ההיסטוריה של חיל-המארינס. המחבר הראשון ידוע לקוראי "צקלון" ממאמרו "האיש נושא הרובה" ("צקלון" מס' 17).

LT. COL. ROBERT B. RIGG: Realistic Combat Training and How to Conduct it. Military Service Publishing Company. 1955, 239 pp., III., Index, 3.50, Hardbound, \$2.75 paperbound.

הספר הגו הרחבתם של מאמרים על אימון-לקרב ריאליסטי, שהופיעו ב"ירחון כוחות הקרב" האמריקני. רבי-ערך לקציני-מבצעים ולמפקדי יחידות. מכיל חומר חשוב, אך המוגש בצורה בלתי-מושכת ביותר.

איר

ADOLPH GALLAND: The First and the Last. Methuen, 1955, 18s

אבטוביוגרפיה של אחת הדמויות הראשיות בחיל-האוויר הגרמני — אדולף גאלאנד — מי שהיה מפקד כנפי מטוסי-הקרב הגרמניים, וקודם-לכן טייס-קרב, ואיש הלגיון-האווירי "קונדור", שלחם בצד המורדים במלחמת האזרחים בספרד. הספר מכיל פרטים מאלפים, כגון שיחות עם היטלר וגרינג, והסברים מעניינים לתבוסת ה"לופטוואפה".

WILLIAM BRIDGEMAN with JACQUELINE HAZARD: The Lonely Sky. Henry Holt & Co. 316 pp., III., \$3.95

קורותיו של אחד מטייסי-המבחן האמריקניים הנודעים — אורח אשר בטר במקצוע מסוכן זה. חלק ניכר של הספר מוקדש לבחינת מטוסי-הסילון "סקיי-רוקט".

ים

THEODOR TAYLOR: The Magnificent Mitscher. W.W. Norton, New-York, 1954, 365 pp., III., \$5.00

ביאוגרפיה על האדמירל מיטצ'ר, מי שהיה רבי-חובלה של "הורנט", האניה ממנה הונחתה פשיטתו האווירית הנודעת של הגנרל דוליטל על טוקיו; מפתחה של תפיסה חדשה בלחמה הציית, ומפקדו של כוח-המחץ הצי הגדול ביותר בדבריהימים.

שכון

חברה לשכונות עובדים

בע"מ

ת"א ע"י הקריה

שלוב בע"מ

קואופרטיב מאוחד להובלה

סולל בונה

חיפה

**אם מרס חתמת - חתום !
מנוי. חדש מנויך**

לכבוד
מחלקת ההפצה
מנהלת "מערכות"
ת.ד. 168 תל-אביב

הריני מבקש בזה להיות מנוי על
"מערכות" ו"צקלון" / "מערכות" / "מערכות-ים" *
ר"ב ל"י.

בהצהרה למת"ש/בהמחאה/במומן *
כדמי חתימה לשנה.

"מערכות" ו"צקלון" — 2.500 ל"י ; "מערכות" — 2.000 ל"י ;
"מערכות-ים" — 2.000 ל"י).

חתימה

מס' צבאי :

השם :

מס' הבית רחוב שכונה עיר

* מחק את המיותר

א ל : מת"ש *

מאת :

אני, הח"מ נותן בזה הוראה בלתי חוזרת למת"ש, לנכות ממשכורת
ל"י, בשיעורים של — 1 ל"י לחודש. בהתאם לפקודת
מטכ"ל מס' 12/17, ולהעביר סכומים אלה לזכות מערכת "מערכות".

הנני מסכים, שבמקרה ואפרוש מן השירות לפני השלמת הניכויים עד
לסך של _____ ל"י, ינוכה העודף ממשכורתי האחרונה או מכל
סכום אחר שיגיע לי ממנהל התשלומים בעת פרישתי מן השירות.
המחאה זו היא החלטית ובלתי-חוזרת, והאיל והיא נוגעת בזכויות צד
שלישי.

(תאריך)

(חתימה)

מס' דרגה שם שם פרטי
(נא לרשום את הפרטים האישיים בכתב ברור).

* שלח גם טופס זה למערכות.

היה הספוט הלאומי לאוניקס

ת. 3 503

י. י. 4-6

מאחורי הפרגוד

ד"ח ועדת חקירה
פרלמנטרית עיראקית
על המלחמה ביהודים

חברות ודוחים הנוגעים לפעולות הכוחות העיראקיים
נגד צבא הגנה לישראל במלחמת הקוממיות של
מדינת ישראל